

Infektioidentorjuntayksikkö

Tietoa infektioiden torjunnasta uudelle työntekijälle

Kuva: Infektioidentorjuntayksikkö

Puhtaat, koruttomat kädet

- Osa turvallista hoitoa

Tervetuloa töihin Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle!

Hyvinvointialueen yksiköiden tavoitteena on laadukas ja turvallinen hoitotyö. Tärkeä osa laadukasta hoitotyötä on infektioiden ja tartuntojen torjunta ja hoitoon liittyvien infektioiden seuranta- ja ehkäisy. Hyviä infektioidentorjuntakäytäntöjä toteuttamalla lisätään merkittävästi asukas- ja potilasturvallisuuden lisäksi myös sinun työturvallisuutasi. Hyviä infektioiden torjuntakäytäntöjä ohjaa Kanta-Hämeen hyvinvointialueella Infektioidentorjuntayksikkö.

Tavanomaiset varotoimet

Tarkoittavat kaikille potilaille ja asukkaille koko hoidon ajan suositeltavia käytäntöjä riippumatta siitä, onko potilaalla tai asukkaalla infektiota vai ei ja niitä toteutetaan myös kaikissa muissa varotoimiluokissa eli eristyksissä. Tavanomaisia varotoimia noudattamalla estetään mikrobien siirtymistä potilaasta työntekijän välityksellä toisiin potilaisiin, potilaasta työntekijöihin ja työntekijöistä potilaisiin. Tavanomaisen varotoimien noudattaminen on tärkeä osa turvallista potilashoitoa ja työturvallisuutta. Suositukset koskevat kaikkia hoitoon osallistuvia työntekijöitä. Tavanomaiset varotoimet ohjaavat käsihygienian lisäksi myös oikeaa henkilökohtaisten suojainten käyttöä, yhdessä erilaisten varotoimiohjeiden lisäksi. Lisätietoa tavanomaisista varotoimista löydät täältä [Tavanomaiset varotoimet](#) ja täältä [Tavanomaiset varotoimet ensihoitoon](#)

Käsihygienia

Tärkein hoitoon liittyvien infektioiden ja tartuntojen ehkäisykeino on **oikein toteutettu käsihygienia**. Kätet tulee desinfioida alkoholipitoisella käsihuuhteella mm. aina ennen ja jälkeen potilaskosketuksen, ennen ja jälkeen suojainten käyttöä, ennen puhdasta aseptista tehtävää, eritteiden ja kehon nesteiden käsittelyn jälkeen, hoitoympäristön koskettamisen jälkeen, ennen potilashuoneeseen menoa ja sieltä poistuttaessa. Suojakäsineiden käyttö ei korvaa käsihuuhteen käyttöä. Käsien desinfektio oikein toteutettuna ei kuivata ihoa ja käsien iho pysyy hyväkuntoisena. Oikein toteutetusta käsien desinfektioista löydät lisätietoa täältä [Tavanomainen käsien desinfektio](#) ja täältä [Kirurginen käsien desinfektio](#)

Käsien koruttomuus

Käsikorujen, kuten sormusten, kellojen, aktiivisuusrannekkeiden, ranneketjujen, teko-/rakente- tai geelikynsien ja kynsikorujen käyttö on kiellettyä potilastyössä, sillä ne estävät kunnollisen käsihygienian toteutumisen.

KhYHKÄ-toimintamalli:

Käsihygienian parantamiseksi on hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon K-HKS:n yksiköissä otettu käyttöön Hotuksen ja PPSHP (OYS) kehittämä ”Käsihygienian yhtenäiset käytännöt - toimintamalli”. Mallin avulla kehitetään käsihygieniaa ja parannetaan potilas – ja työturvallisuutta. Toimintamallissa mukana olevissa yksiköissä tehtävään koulutetut hygieniayhdyshenkilöt havainnoivat ja antavat palautetta käsihygienian toteutumisesta omissa yksiköissään säännöllisesti.

Käsihygienian toteutumisen seuranta:

Käsihygienian toteutumista seurataan mm. käsihuuhdekulutuslaskelmin sekä havainnoimalla käsien desinfektion toteutumista tietyissä tilanteissa (KhYHKÄ-toimintamalli). Käsihygienian seurantatulokset ovat julkisia ja löytyvät täältä [eMittarit Kanta-Hämeen keskussairaala](#) .

Käsihygienian toteutumattomuudesta aseptisen tehtävän/toimenpiteen yhteydessä on suositeltavaa tehdä myös HaiPro-ilmoitus.

Hoitoon liittyvien infektioiden seuranta

Hoitoon liittyviä infektioita ja tartuntoja tulee torjua jokaisessa sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteessä. Aktiivinen hoitoon liittyvien infektioiden seuranta on keskeinen osa niiden torjuntaa. Yksikkösi hygieniayhdyshenkilö kertoo sinulle, mitä infektioita yksikössäsi seurataan ja miten ne tallennetaan erikoissairaanhoidossa **sairaalainfektioirekisteriin (SAI) ja esim. tietyissä tilanteissa ympärivuorokautista hoivaa tuottavissa pitkäaikaishoidon yksikössä HARVI-ohjelmaan**. Infektioiden ilmoittamisesta vastaa yksikön hoitohenkilökunta.

Erikoissairaanhoidon operatiivisissa yksiköissä on käytössä myös **kotiseurantalo-make**, jonka avulla seurataan leikkaukseen liittyviä infektioita kuukauden ajan leikkauksesta.

Erikoissairaanhoidon K-HKS:n yksikkö on mukana Terveiden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) **Sairaalainfektio-ohjelmassa (SIRO)** lonkka- ja polviproteesi-, veriviljelypositiivisten- sekä Clostridioides difficile –infektioiden osalta.

Sekä erikoissairaanhoidon yksiköt, terveyskeskusten vuodeosastot, että ympärivuorokautista hoitoa tuottavat yksiköt seuraavat hoitoon liittyvien infektioiden esiintymistä säännöllisesti myös prevalenssitutkimuksilla, osa yksiköistä myös kansallisesti ja kansainvälisesti toteutettuihin prevalenssitutkimuksiin osallistumalla.

Infektioiden torjuntaohjeet

Infektioidentorjuntaan liittyvä ohjeistus löytyy hyvinvointialueen intrasta etusivulta kohdasta "Infektioidentorjunta" [Infektioiden torjunta](#)

Infektioiden torjuntaan liittyvät koulutukset

Infektioidentorjuntayksikkö järjestää vuosittain kaksi kaikille avointa infektioidentorjuntaan liittyvää koulutusiltaa. Lisäksi sinun on hyvä suorittaa Oppiportin verkkokurssista toimipisteestä ja työtehtävästäsi riippuen vähintään "Infektioidentorjunta", "Tavanomaiset varotoimet infektioiden torjunnassa" ja "Huuhteludesinfektio- ja laitekoulutus", mutta myös esim. "Keskuslaskimokatettrin (CVK) laitto ja käyttö" ja "Antibioti-resistenssi". Verkkokurssit löydät täältä [Duodecim Oppiportti](#)

Filha ry ja Suomen infektioidentorjuntayhdistys ry järjestävät vuosittain myös valtakunnallisia koulutuspäiviä, kuten Tartuntatautipäivät ja Infektioidentorjuntapäivät.

Hygieniayhdyshenkilö

Jokaisessa sosiaali- ja terveydenhuollon yksikössä tulee olla nimettynä oma hygieniayhdyshenkilö. Hygieniayhdyshenkilö toimii linkkinä oman ja infektioidentorjuntayksikön välillä sekä oman yksikkönsä infektioiden ja tartuntojen torjunnan asiantuntijana. Hygieniayhdyshenkilö tekee tiivistä yhteistyötä lähijohtajansa kanssa em. asioissa, lähijohtajan vastatessa yksikkönsä infektioidentorjunta- ja seurantatyöstä.

Hygieniayhdyshenkilölle järjestetään koulutusta ja perehdytystä mm. hygieniayhdyshenkilötapaamisissa ja alueellisissa tartuntatauti- ja sairaalahygieneiakoulutuksissa.

Hygieniayhdyshenkilön tehtäviin kuuluu mm. uusien ohjeiden jakelu yksiköissä sekä uusien työntekijöiden, kuten sinun perehdyttäminen tartuntojen ja hoitoon liittyvien infektioiden torjuntaan liittyvissä asioissa. Uusien lääkäreiden ja lääketieteen opiskelijoiden perehdytyksestä vastaa yksikön vanhempi kollega. Lääkäreillä perehdytykseen kuuluu em. asioiden lisäksi mikrobilääkkeiden käyttö.

Infektioidentorjuntayksikkö

Yksikkö toimii tartuntatautilain mukaisesti hyvinvointialueella tartuntojen, hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan sekä sairaalahygienian asiantuntijayksikkönä. Keskeisiä tehtäviä ovat mm. konsultaatiot ja henkilöstön kouluttaminen sekä torjuntatoimien toteutuksen ohjaaminen ja seuranta.

Yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen tartuntatautihoitajien ja –lääkäreiden kanssa, sekä muiden hyvinvointialueiden infektioidentorjuntayksiköiden ja Terveiden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa.

Infektioidentorjuntayksikössä työskentelee sekä infektiolääkäreitä, että hygieniahoitajia.

Hygieniahoitaja

Infektioidentorjuntayksikön hygieniahoitajista osa toimii erikoissairaanhoidossa ja osa erikoissairaanhoidon ulkopuolella omien vastualueidensa mukaisesti. Täältä löydät [Erikoissairaanhoidon hygieniahoitajien vastualueet](#) ja yhteystiedot ja täältä [Aluehygieniahoitajien vastualueet](#) ja yhteystiedot. Yhteydenotot yksioista toivotaan ensisijaisesti oman vastualueen hygieniahoitajaan.

Infektiolääkäri

Infektiolääkärit konsultoivat hyvinvointialueen yksiköitä mm. potilaiden infektioiden hoidossa ja hoitavat potilaita myös erikoissairaanhoidon Infektiopoliklinikalla.

Infektiolääkärin tavoitat [\(03\) 629 2204 Janne Mikkola](tel:(03)6292204)
[040 353 4233 Pirjo Alho](tel:0403534233)

Kysy rohkeasti neuvoa mieltäsi askarruttavissa kysymyksissä yksikkösi hygieniaihdyshenkilöltä tai oman alueesi hygieniahoitajalta!